

Reel Efektif Döviz Kuru Rekor Düşük Seviyeye Geriledi

Ulusal paranın yabancı paralar karşısında enflasyondan arındırılmış değişimini ölçen TÜFE bazlı Reel Efektif Döviz Kuru Endeksi (REDK) 2021 yılını 47.82 düzeyinden tamamladı. 1994 Ocak ayından başlayan baz yılı 2003 olan endeks rekor düşük seviyeye gerilemiş oldu. Bundan önceki en düşük seviye 54.13 değeri ile geçtiğimiz yılın Kasım ayında idi.

1994 ve 2001 ekonomik krizlerinde endeksin gördüğü dip noktalar 67.28 ve 75.01 düzeyleriydi. 2018 yılında yaşanan kur şokunun hemen ardından Eylül'de 62.46 değerine kadar gerileyen endeksin Kasım 2020'de bunun da altına gerileyerek 60.48 seviyesine kadar indiğini görmüştük.

Bir önceki ay 11.27 TL olan sepet kurun Aralık'ta 14.41 TL'ye yükselmesi Türk Lirasının aylık bazda Dolar ve Euro eşit ağırlıklı döviz sepeti karşısında nominal olarak ortalamada yüzde 21.8 oranında değer kaybetmesini getirdi. Böylece TL'nin göreceli değeri ve reel olarak dış ticaret ağırlıklı sepet değeri yitirdi.

Uluslararası Ödemeler Bankası (BIS) 2010 yılını baz alarak dünyadaki 61 ülke için reel efektif döviz kuru endeksi hesaplamakta olup, veriler

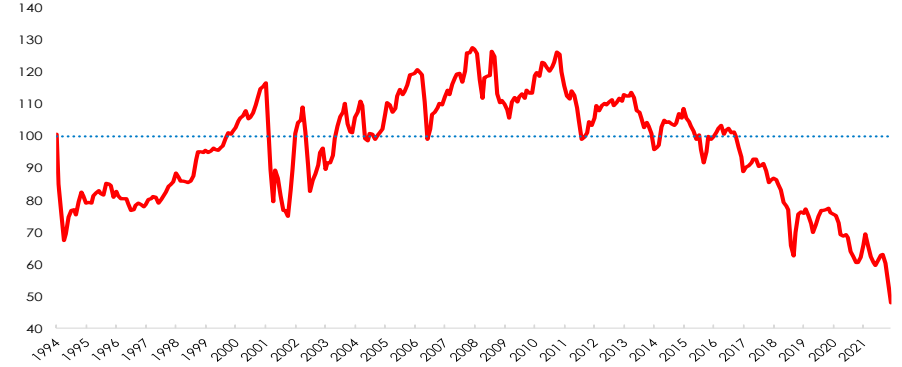
bir ay geriden gelmektedir. Türkiye, BIS'in Kasım ayı sonuçlarına göre Brezilya, Rusya, Hindistan, Çin ve Güney Afrika'dan oluşan BRICS grubundaki ülkeler içerisinde 43.98 endeks değeri ve aylık bazda yüzde 10.7 azalış ile en fazla gerileyen ülke konumundadır. Brezilya 58.24 endeks değeri ile Türkiye'ye en yakın ülke olsa da Kasım'da yüzde 0.6 artış kaydettiğini görmekteyiz.

Dış borç ödemelerini yapamayan ve borç yapılandırmasına giden Arjantin'in reel efektif döviz kuru endeksi ise Kasım'da yüzde 1.83 artarak 62.45 değerine yükseldi. Bu da kapsanan 61 ülke arasında Türk Lirasının dünyada en ucuz para olduğunu ortaya koymaktadır.

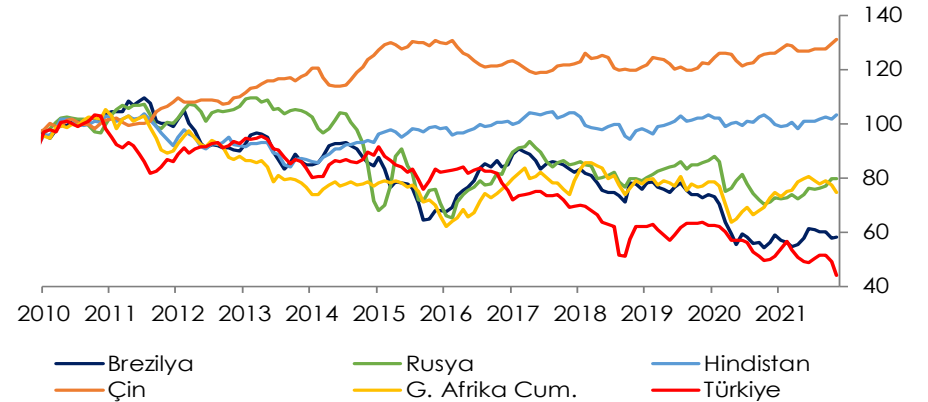
Döviz sepetinin 2021 yılı kapanışına göre 14.34 TL'ye gerilemiş olması ortalamada TL'nin yüzde 0.5 değer kazanması anlamına geliyor. Bu düzeyin korunup Ocak ayında enflasyonun yüzde 3.5 gerçekleşeceği varsayımı altında reel efektif döviz kuru endeksinin 2022 yılına hafifçe yükselerek 49.7 seviyesinden başlangıç yapmasını bekleyebiliriz.

Kaynak: TCMB, BIS

TÜFE Bazlı Reel Efektif Döviz Kuru (2003=100)

Reel Efektif Döviz Kuru (2010=100)

Not

Nominal efektif döviz kuru, Türkiye'nin dış ticaretinde önemli paya sahip ülkelerin para birimlerinden oluşan sepete göre, Türk lirasının ağırlıklı ortalama değeridir. Ağırlıklar ikili ticaret akımları kullanılarak belirlenmektedir. Reel efektif döviz kuru ise nominal efektif döviz kurundaki nispi fiyat etkileri anırtılarak elde edilmektedir.